

МІНКУЛЬТ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В. Г. КОРОЛЕНКА

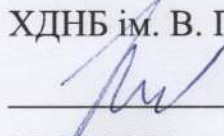
ВІДДІЛ «УКРАЇНІКА» ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з автоматизації бібліотечних процесів

ХДНБ ім. В. Г. Короленка

 Анжеліка ПІДГАЙНА

23.04.2026 р.

## ПОЛОЖЕННЯ

### ПРО КОРПОРАТИВНУ БАЗУ ДАНИХ «МЕТАБІБЛІОГРАФІЯ ХАРКІВЩИНИ»

#### 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Корпоративна база даних «Метабібліографія Харківщини» (далі — КБД) є електронним бібліографічним ресурсом Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка (далі — ХДНБ ім. В. Г. Короленка), створеним шляхом об'єднання аналітичних записів бібліотек-учасниць для спільного використання.

1.2. КБД належить до складових довідково-бібліографічного апарату бібліотеки та забезпечує акумуляцію, систематизацію і багатоаспектне розкриття бібліографічних ресурсів краєзнавчого змісту.

1.3. Формування КБД здійснюється засобами автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи ІРБІС 64 відповідно до чинних стандартів у сфері інформації, бібліотечної та видавничої справи.

1.4. Об'єктом бібліографування в КБД є бібліографічні ресурси різних видів, типів і жанрів, що пов'язані з Харківщиною за територіальною та/або змістовою ознакою.

1.5. Відбір документів до КБД здійснюється:

- за територіальним принципом — з урахуванням сучасного адміністративно-територіального устрою;
- за змістовою ознакою — з пріоритетом краєзнавчої тематики;
- з урахуванням наукової, інформаційної та практичної цінності ресурсів.

1.6. За функціональним призначенням КБД є динамічним інформаційним ресурсом із постійним поповненням та актуалізацією даних.

1.7. Доступ до КБД забезпечується:

- користувачам — через вебінтерфейс електронного каталогу бібліотеки;
- працівникам бібліотеки — через автоматизовані робочі місця в АБІС.

1.8. Організаційні та технологічні засади функціонування КБД визначаються сукупністю нормативних документів різних рівнів:

- чинними державними стандартами України (ДСТУ) у сфері інформації, бібліотечної та видавничої справи;
- договорами про корпоративну співпрацю бібліотек-учасниць;
- внутрішніми нормативними та технологічними документами бібліотеки;
- цим Положенням.

1.9. У цьому Положенні терміни використано відповідно до національних стандартів та нормативно-правових актів із бібліотечної справи, а також у такому значенні:

- бібліографічний ресурс — інформаційний ресурс, що містить бібліографічну інформацію;

- метабібліографія — сукупність бібліографічних ресурсів, що відображають бібліографічні посібники та інші джерела бібліографічної інформації;
- бібліографічний запис (БЗ) — структурований елемент бібліографічної інформації, що ідентифікує документ, розкриває його зміст і забезпечує можливість бібліографічного пошуку.

## **2. ФУНКЦІЇ БАЗИ ДАНИХ**

Основними функціями КБД є:

2.1. Інформаційно-пошукова: забезпечення оперативного доступу та надання вичерпних відомостей про бібліографічні ресурси регіону за запитом користувачів.

2.2. Координаційна (комунікативна): узгодження планів бібліографічної діяльності бібліотек-учасниць корпоративної взаємодії та запобігання дублюванню тематики краєзнавчих посібників.

2.3. Аналітико-прогностична: моніторинг стану та тенденцій розвитку краєзнавчої бібліографії Харківщини, оцінка якості, структури та змісту опублікованих ресурсів для подальшого планування роботи.

2.4. Науково-методична: надання методичної допомоги дослідникам і фахівцям у вивченні досвіду формування краєзнавчих ресурсів та впровадження науково обґрунтованих методів бібліографування.

## **3. ФОРМУВАННЯ БАЗИ ДАНИХ**

3.1. У КБД відображаються відомості про бібліографічні ресурси, підготовлені бібліотеками різних видів і форм власності, науковими установами, закладами вищої освіти, окремими авторами.

3.2. До складу КБД входять відомості про бібліографічні ресурси (як електронні, так і друковані), а саме:

- бібліографічні бази даних та електронні каталоги;

- бібліографічні покажчики різних видів: ретроспективні, поточні, науково-допоміжні, професійно-виробничі та рекомендаційні;
- покажчики за змістом: універсальні, галузеві, а також покажчики змісту періодичних та продовжуваних видань;
- біобібліографічні та персональні покажчики;
- бібліографічні огляди, бюлетені, пресдайджести;
- віртуальні бібліографічні ресурси та проекти.

#### **4. ОРГАНІЗАЦІЯ, ВЕДЕННЯ ТА РЕДАГУВАННЯ БАЗИ ДАНИХ**

4.1. Основною структурною одиницею КБД є бібліографічний запис, який включає бібліографічний опис документа, а також інші елементи: ключові слова, предметні рубрики, анотацію та, за наявності, гіперпосилання на повні тексти.

4.2. Згідно з Договором про співпрацю (Додаток 1) бібліотеки-учасниці двічі на рік надають до ХДНБ ім. В. Г. Короленка відомості про підготовлені ними бібліографічні ресурси для внесення до КБД.

4.3. Організація, ведення та редагування КБД здійснюються фахівцями відділу «Україніка» ім. Т. Г. Шевченка, які мають відповідні права доступу, за умови програмного і технічного супроводу відділу впровадження бібліотечно-інформаційних систем і технологій та підтримки баз даних.

4.4. Насамперед до КБД вноситься інформація про бібліографічні посібники, створені в поточному році, а далі — у зворотній хронологічній послідовності про всі бібліографічні видання, створені бібліотеками-учасницями.

#### **5 ВИКОРИСТАННЯ І ЗБЕРЕЖЕННЯ БАЗИ ДАНИХ**

5.1. Віддалений доступ до КБД забезпечується через офіційний вебсайт ХДНБ ім. В. Г. Короленка (розділ «Електронний каталог») засобами мережі


«Інтернет», є відкритим, безоплатним, не потребує реєстрації та здійснюється цілодобово.

5.2. Права на КБД належать ХДНБ ім. В. Г. Короленка і не підлягають переданню іншим установам без відповідного рішення адміністрації. Бібліотеки-учасниці корпоративної взаємодії здійснюють наповнення КБД на засадах партнерства, забезпечуючи достовірність та якість наданої інформації; їхні права та обов'язки визначаються укладеними договорами про співпрацю.

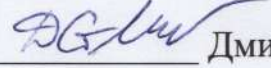
5.3. Збереження корпоративної бази даних «Метабібліографія Харківщини» забезпечується працівниками відділу впровадження бібліотечно-інформаційних систем і технологій та підтримки баз даних шляхом щоденного створення резервних копій, які зберігаються на сервері бібліотеки.


5.4. Облік бібліографічних записів ведеться в паспорті КБД.

Завідувач відділу «Україніка»  
ім. Т. Г. Шевченка

 Юлія УТКІНА

Завідувач відділу впровадження  
бібліотечно-інформаційних систем  
і технологій та підтримки баз даних

  
Дмитро МАЗНИЧЕНКО  
23.04.2026 р.

Головний бібліотекар  
сектору наукового управління  
та бібліотечної технології  
науково-методичного відділу  
  
Вікторія ЛУЖАНЧУК  
23.04.2026 р.

Протокол засідання  
науково-методичної ради  
відділу «Україніка» імені Т. Г. Шевченка  
№ 2 від 23.04.2026 р.